

Autorka: **Marta Harasimowicz**

TOMU DOMU NEPŘEJE ŠTĚSTÍ

Strýček Váňa mezi šílenstvím a groteskou.

Venkovský statek emeritního profesora Serebrjakova. Bezčasí stárnutí, zklamání a ne-naplněné tužby. Serebrjakov teskní po dávné slávě, jeho žena Jelena po vysvobození z nudy a po tom, aby ji lidé (coby krasavici provdanou za protivného starce) nelitovali. Správce usedlosti Ivan Vojnickij miluje Jelenu, po které touží i lékař Astrov. Do toho se pro změnu zakouká mladičká Soňa. Profesorová nazdařbůh proplýtvá životní potenciál a díky letitému nicnedělání je nudná a povrchní jak salónní soška. Soňa je jen hodná, poctivá, zbožná a vřelá – přitom natolik chytrá, aby věděla, že nic z toho jí nezajistí v životě štěstí. Klid okolního světa, neklid lidského nitra. Plané naděje a beznaděj. Čechov.

KONEC UHLAZENOSTI

Strýčka Váňu v režii Štěpána Pácla zařadilo ostravské Divadlo Petra Bezruče jako třetí premiéru své současné sezóny, jíž dramaturgové divadla opatřili podtitulem „roztoužená“. Vzhledem k potenciálu literárního kánonu a renomé samotného souboru (velkému úspěchu se těšily i ostatní inscenace sezóny – *Můj romantický příběh* dle hry D. C. Jacksona a Havlova *Audience*) se dá předpokládat, že bude toto představení jedním z divácky nejúspěšnějších činoherních projektů letoška.

V posledních letech převládá na českých jevištích trend hledat v Čechovových hrách spíše komedie nežli tragédie a při inscenacích se soustřeďovat hlavně na jejich ironické prvky (což při snaze okrášlit tyto divadelní evergreeny často ústí v až příliš odvázané a téměř kabaretní pojetí). Nejnovější ostravská inscenace zjevně nechce tuto tendenci negovat. Ba naopak: Pácl se rozhodl od tradiční tragikomické uhlazenosti naprosto odstoupit a jako dominantu své koncepce zvolil groteskně laděnou strojenost. Inscenace je přesycena nečekanými gagy a překvapivými nápady pro práci s prostorem. Na leckdy záměrně „přepálené“ herectví navazuje

i vizuální stránka představení, která se taktéž – především co se týče kostýmů a rekvizit – opírá o zkreslování (Jelenina elegance na hranici dobrého vkusu, Soniny rozčuchané vlasy, zchudlý statkář Tělegin v půlce obleku či chůva pletoucí nevzhledný svetr ze žluté příze).

HODNÍ I KRUTÍ

Nejsilnější stránkou inscenace jsou (pro Bezruče už tradičně) herecké výkony, z nichž takřka žádný nezklame. Největšího prostoru se zde oprávněně dostává Přemyslu Burešovi jako titulnímu Váňovi a Tomáši Dastlíkovi v roli doktora Astrova. Září Pavla Gajdošková (Soňa), která svou postavu šedé myši v prvním dějství postupně dokáže doplnit o nespočet rozmanitých vlastností – od pokorného odevzdání se skrze blouznivost až k jakési zvířecí síle. Z výkonů ve vedlejších

rolích je vhodné zmínit i Norberta Lichého (Serebrjakov) a Dušana Urbana (Tělegin). A přeci jen v Páclově představení něco skřípe. V celkové neotřelosti zpracování a množství nápadů se příběh i jeho hrdinové jaksi rozpadají – jako bychom místo jednotného děje sledovali spíš náhodný výběr čechovovských variací. Tím trpí především dynamika inscenace a věrohodnost jednotlivých postav, jejichž vývoj a vnitřní rozervanost se za clonou prvoplánové snahy o vytvoření atraktivní podívané stávají nečitelnými. Ostravský *Strýček Váňa* je bezesporu zajímavým počinem. Těžko se ale ubráníme dojmu, že při lehce disciplinovanější režii by konečný efekt mohl být ještě lepší. ■■■

Anton Pavlovič Čechov: *Strýček Váňa*,
premiéra 13. prosince 2013
Divadlo Petra Bezruče v Ostravě

SNÍDANĚ S LEVIATHANEM

V rámci projektu inscenačních náčrtů ve foyer Nové scény uvede Činohra Národního divadla hru Romana Sikory *Snídaně s Leviathanem* v režii Jiřího Honzírky. „Mimořádně úspěšný netvor“ a nejbohatší podnikatel světa si každý měsíc zve na snídani vybranou společnost, aby ho pobavila a zkrátila mu čas. Tentokrát se u něho sejde britská ministerská předsedkyně, nepřítel úspěšná country zpěvačka, nezaměstnaný dělník, český novinář a italský profesor filozofie. Každý z nich má zvláštní zábavný úkol – kromě profesora, který marně pátrá, co je účelem jeho pozvání. Každý z nich také doufá, že mu návštěva u netvora něco přinese. Vypráví se, že mnoho lidí po snídani u něj pohádkově zbohatlo. Jak to tak ale ve světě tržní ekonomiky chodí, nic není zadarmo...

Nová scéna Národního divadla, Národní 4, Praha 1, 4., 5. a 6. 3. v 19 h.